

21. andragoški kolokvij in sklepni dogodek projekta EPUO

Neformalno izobraževanje odraslih kot strategija odzivanja na spremembe

3. in 4. oktober 2017

Stavba Vertikala (Pipistrel Vertical Solutions), Vipavska cesta 2, Ajdovščina

Potenciali izobraževanja odraslih za prilagajanje na družbene spremembe

mag. Andrej Sotošek
Andragoški center Slovenije

Sofinancerji:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

S podpora
programa Erasmus+
Evropske unije

Leto
izobraževanja odraslih v Evropi
2017
Moč in radost učenja

Vsebina predstavitve

1. Temeljna razvojna področja izobraževanja odraslih kot izziv na družbene spremembe
2. Mesto in vloga Andragoškega centra Slovenije v izobraževanju odraslih danes in jutri
3. Ključni potenciali izobraževanja odraslih kot odziv na družbene spremembe

Temeljna razvojna področja IO kot izziv na družbene spremembe

- Razvoj temeljnih zmožnosti, kompetenc in spretnosti odraslih;
- Dvig vključenosti odraslih v VŽU in IO;
- Zmanjševanje ravni brezposelnosti in dvig zaposljivosti zlasti ranljivih ciljnih skupin odraslih;
- Starajoča družba;
- Tehnološki razvoj;
- Migracije;
- Trajnostni razvoj.

Temeljne zmožnosti, kompetence in spretnosti odraslih

Raziskava PIAC:

- 1/4 odraslih na osnovni ravni ali pod njo,
- 400.000 zaposlenih odraslih na osnovni ravni ali pod njo.

Sistemske in razvojne premike:

- Strategija spretnosti v Sloveniji, Akcijski načrt izpeljave strategije spretnosti, Strategija dolgožive družbe, Strategija bralne pismenosti, Strategija pametne specializacije.

Izzivi:

- akcijska izpeljave strateških ciljev in priporočil,
- razvoj novih programov: dvig kompetenc in spretnosti, priseljenci, azilanti, računalniška pismenost...
- razvoj novih modelov in pristopov: karierni centri, medgeneracijski centri, učenje na delovnem mestu, modeli informiranja in svetovanja...
- razvoj javne mreže in javne službe v podporo dvigovanja temeljnih zmožnosti in kompetenc odraslih.

Dvig vključenosti odraslih v VŽU in IO

Ključni kazalnik glede vključenosti odraslih (25 -64 let) v IO strmo pada (2010 – 16,9% v 2016 – 11,6%)(vir: Eurostat)!

Vzroki različni – podlaga ekonomsko - socialna kriza.

Ključna osnova: informiranje, svetovanje, kakovost, promocija a to ni dovolj!

Izzivi:

- razvoj nove „tailor made“ programske ponudbe,
- novi modeli in pristopi podpore učečim se odraslim: svetovanje na delovnem mestu, mentorstvo, coach-ing, „out reach“ ...,
- nove oblike učenja: skupnostno učenje, samostojno učenje, e-učenje,
- poleg formalnega izobraževanja, bistveno večji poudarek na neformalnem in priložnostnem učenju,
- Stabilna, dolgoročna podpora in financiranje udeležbe ranljivim ciljnim skupinam.

Dvig zaposljivosti zlasti ranljivih ciljnih skupin odraslih

Stopnja registrirane brezposelnosti avgusta 2017 znaša **9,1%** oziroma **83.843** oseb!

Čeprav stopnja brezposelnosti pada, ostajajo še naprej določene ciljne skupine zelo ogrožene.

(vir: SURS)

Značilne skupine	januar		avgust	
	št.	delež	št.	delež
brezposelne ženske	50.516	48,7	44.260	52,8
brezposelni stari od 15 do 29 let	21.642	20,9	15.347	18,3
brezposelni stari 50 let ali več	37.625	36,3	33.273	39,7
brezposelni z OŠ ali manj	32.021	30,9	24.623	29,4
brezposelni s terciarno izobrazbo	17.689	17,1	16.137	19,2
iskalci prve zaposlitve	16.934	16,3	12.784	15,2
brezposelni 1 leto ali več	52.106	50,2	45.213	53,9
brezposelni 2 leti ali več	34.419	33,2	30.700	36,6

Izzivi:

- enaki kot pri temeljnih zmožnostih in kompetencah ter pri vključenosti,
- povezovanje ukrepov in programov APZ z neformalnimi oblikami učenja,
- medsektorsko sodelovanje in povezovanje na ravni politik in financiranja.

Starajoča družba

Problema se zavedajo vsi sektorji.

Strategija dolgožive družbe.

Številni ukrep in projekti na tem področju:

- medgeneracijski centri, mentorske sheme, karierni centri, VKO...
- razvoj novih programov (ŠK, U3ŽO), informiranje in svetovanje za starejše, samostojno učenje, nove spretnosti – IKT, ...

Izzivi:

- akcijski načrt Strategije dolgožive družbe,
- medresorsko povezovanje politik,
- povezovanje formalnega in neformalnega učenja.

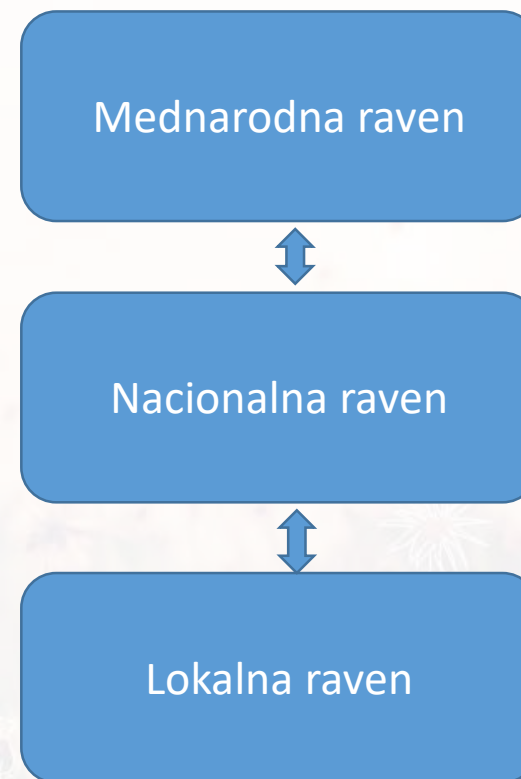
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Povprečna starost (leta)	41,3	41,4	41,7	41,9	42,1	42,3	42,5	42,7	43,0
Indeks staranja	117,6	117,7	116,5	117,3	118,1	119,6	121,4	124,1	126,5
Delež prebivalcev, starih 0 - 14 let (%)	14,0	14,0	14,2	14,3	14,5	14,6	14,8	14,8	14,9
Delež prebivalcev, starih 15 - 64 let (%)	69,6	69,4	69,3	68,9	68,4	67,9	67,3	66,7	66,2
Delež prebivalcev, starih 65 ali več let (%)	16,4	16,5	16,5	16,8	17,1	17,5	17,9	18,4	18,9

Opombe:
Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

LETO
Stanje na 1. 1.

Mesto in vloga ACS v izobraževanju odraslih danes in jutri

Ostaja nespremenjena

Ključna razvojna področja – ostajajo nespremenjena

- podpora na področju razvoja sistema izobraževanja odraslih;
- temeljne zmožnosti in kompetence,
- splošno neformalno učenje in izobraževanje,
- izobraževanje in usposabljanje strokovnjakov,
- kakovost na področju izobraževanja odraslih,
- informiranje in svetovanje,
- ugotavljanje in vrednotenje znanj in spretnosti,
- promocija VŽU in IO,
- informacijske dejavnosti.

Podprtost in usklajenost s ključnimi strateškimi in razvojnimi dokumenti

- **Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih (ReNPIO) 2013–2020** (Državni zbor RS, 24. 10. 2013)
- **Strategija pametne specializacije Republike Slovenije (SPSRS)** (sprejela Vlada RS dne 20. 9. 2016 in potrdila Evropska komisija dne 3. 11. 2016)
- **Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP)** (Vlada RS 13. 11. 2014)
- **A New Skills Agenda for Europe** – Working together to strengthen human capital, employability and competitiveness (Novi program znanj in spretnosti za Evropo – Z roko v roki za večji človeški kapital, zaposljivost in konkurenčnost), (COM/2016/0381 final, 10. junij 2016)
- **Council Recommendation on Upskilling Pathways: New Opportunities for Adults** (Priporočila Sveta z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle), (2016/C 484/01, 19. december 2016)
- **Strategija dolgožive družbe** (sprejela Vlada RS dne 20. 7. 2017)
- **Evropa 2020: strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast** (Evropska komisija, 2010, COM (2010) 2020 konč.),
- **Strategija vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj UNECE, ECE, Odbor za okoljsko politiko, Vilna, marec, 2005, prenovljena verzija: http://www.mss.gov.si/si/solstvo/razvoj_solstva/vzgoja_in_izobrazevanje_za_trajnostni_razvoj/**

Spreminja in prilagaja se prioritete in delo znotraj posameznih prioriternih področij

- Priprava strokovnih mnenj in podlag na področju: javne mreže in javne službe, vajeništva, pravil z prilagajanje v izrednem izobraževanju, predlog nacionalnega sistema kakovosti,
- Razvoj različnih pristopov in oblik svetovanja odraslim,
- Razvoj novih programov za ranljive ciljne skupine (priseljenci, azilanti, IKT...),
- Povezovanje promocije, svetovanja, temeljnih zmožnosti in kompetenc....,
- Razvoj neformalnega učenja iz ŠK na medgeneracijsko sodelovanje, trajnostni razvoj...

Ključni potenciali izobraževanja odraslih kot odziv na družbene spremembe

Povezovanje in nadgrajevanje formalnega in neformalnega učenja in izobraževanja!

Pri transverzalnih znanjih in mehkih veščinah je ključno **neformalno učenje!**

Zato je, za premagovanje družbenih izzivov in sprememb, potreben **sistemski pristop na področju neformalnega učenja odraslih.**

Primeri dobre prakse na ACS: TVU, ŠK, Temeljno usposabljanje za TR

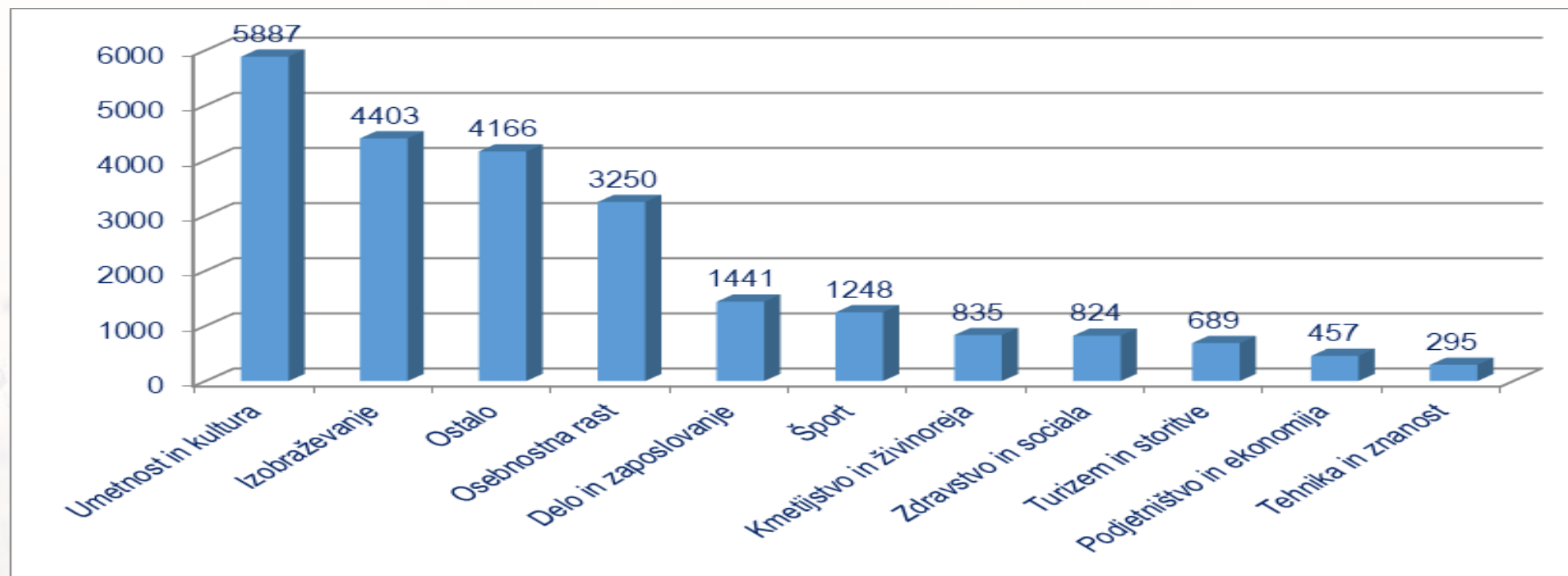
Teden vseživljenjskega učenja

Kazalniki uspešnosti (vir ACS):

Leto izpeljave	Izvajalci	Izpeljave dogodkov	Medijske objave	Obiskovalci prireditev
1996	74	500	163	10.000
1997	137	1.000	623	22.320
1998	267	1.500	457	30.000
1999	374	1.900	600	35.000
2000	500	1.900	820	40.000
2001	545	3.400	1.400	40.000
2002	563	3.072	1.230	50.600
2003	488	3.052	1.284	76.343
2004	482	4.040	1.441	57.606
2005	381	3.685	1.033	44.898
2006	474	4.050	1.439	107.317
2007	403	3.770	1.532	70.532
2008	676	4.820	1.713	116.182
2009	747	4.806	1.815	nad 130.000
2010	841	5.470	1.227	nad 134.000
2011	881	6.482	1.457	nad 149.000
2012	1.095	7.852	1.780	nad 153.000
2013	1.288	9.440	2.168	nad 159.000
2014	1.494	11.868	2.255	nad 256.000
2015	1.711	10.990	okrog 3.000	nad 215.400
2016	1.795	8.922	blizu 2.300	nad 156.812
2017	1.668	9.182	še ni podatka	še ni podatka

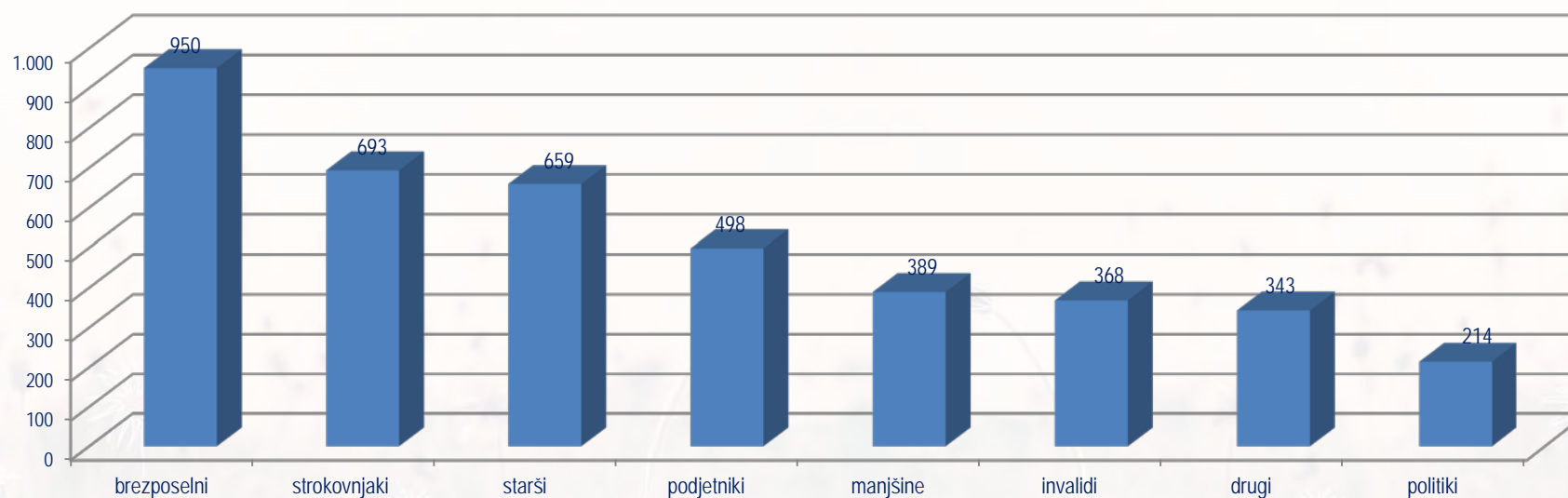
Teden vseživljenjskega učenja

Dogodki TVU 2016 po vsebinskih področjih (vir: ACS):

Teden vseživljenjskega učenja

Dogodki TVU 2016 po ciljnih skupinah (vir ACS):

Študijski krožki

Število ŠK v zadnjih 10 letih:

2008 - 111

2009 - 182

2010 - 232

2011 - 282

2012 - 270

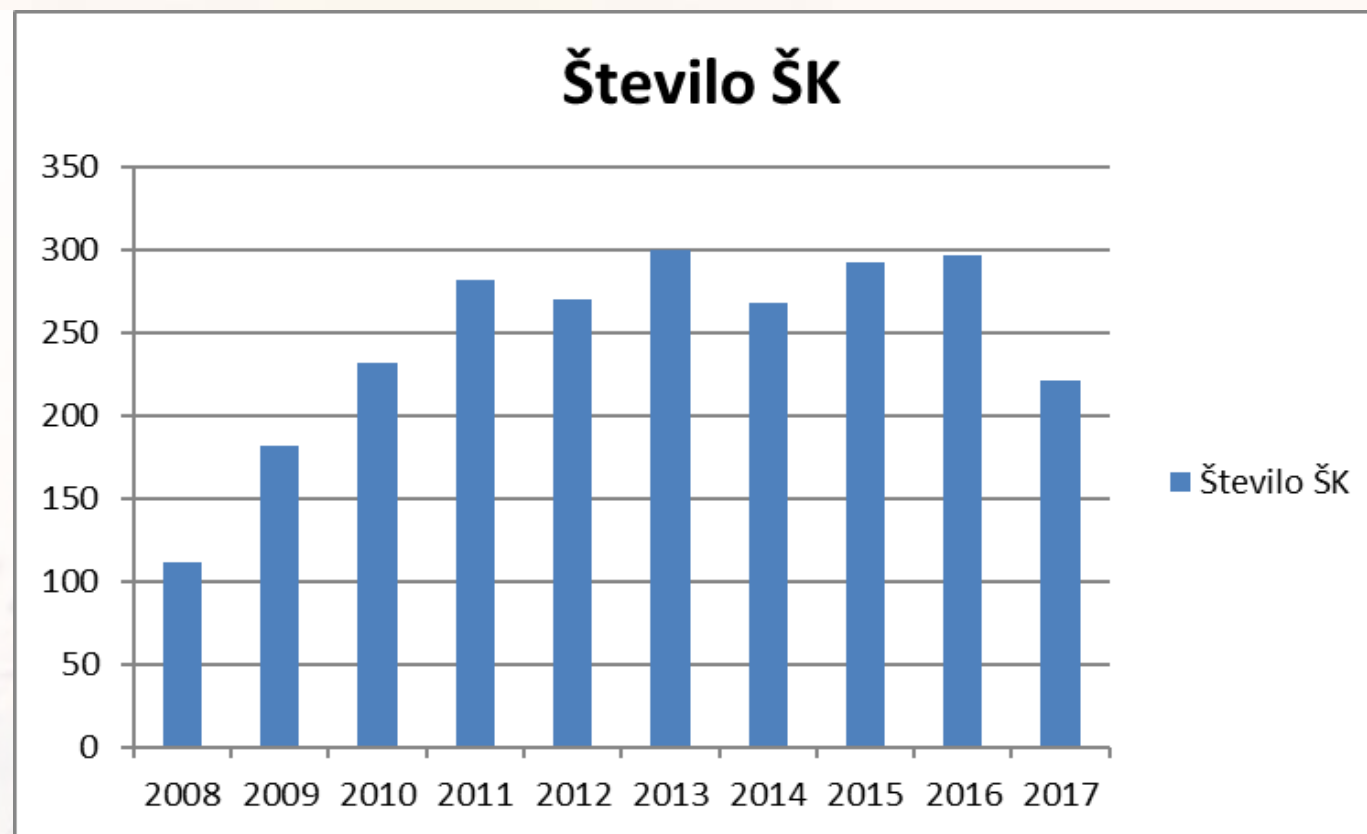
2013 - 300

2014 - 268

2015 - 292

2016 - 297

2017 - 221(še poteka)

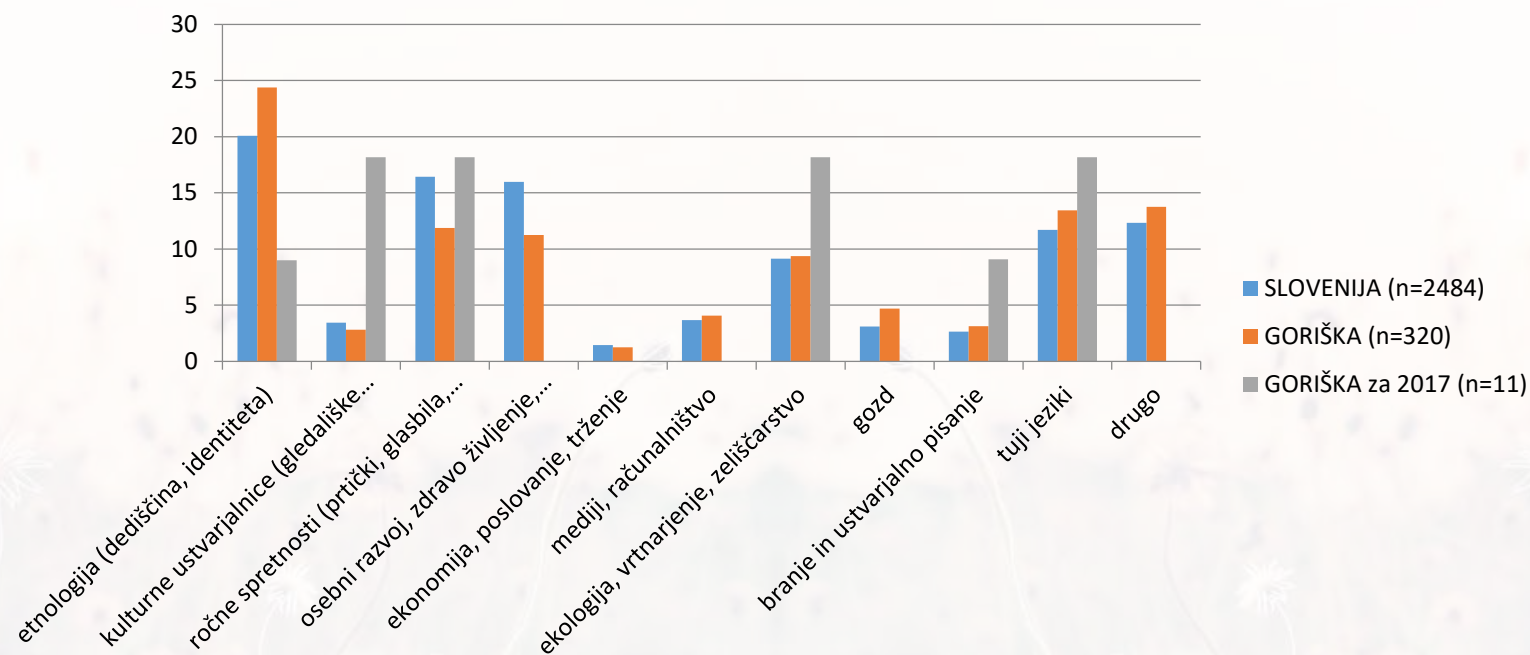
Skupno število udeležencev

V zadnjih 10 letih: **30. 345**

Študijski krožki

IZBIRA VSEBIN JE PROSTA - Delež ŠK po vsebinskih kategorijah 2007-2017

Študijski krožki

	SLOVENIJA (n=2484)	GORIŠKA (n=320)	GORIŠKA za 2017 (n=11)
etnologija (dediščina, identiteta)	20	24	9
kulturne ustvarjalnice (gledališke predstave ipd.)	3	3	18
ročne spretnosti (prtički, glasbila, okraski, kuhanje ipd.)	16	12	18
osebni razvoj, zdravo življenje, rekreacija	16	11	0
ekonomija, poslovanje, trženje	1	1	0
mediji, računalništvo	4	4	0
ekologija, vrtnarjenje, zeliščarstvo	9	9	18
gozd	3	5	0
branje in ustvarjalno pisanje	3	3	9
tuji jeziki	12	13	18
drugo	12	14	9,1

Hvala za pozornost